

HÄRMÄNMAAN MUSIIKKIOPISTON OPAS OPPILAILLE JA HEIDÄN HUOLTAJILLEEN

Tämä opas käsittelee opiskelua Härmänmaan musiikkiopistossa.

Härmänmaan musiikkiopisto on alueellinen, kunnallinen, tuntiperusteista valtionosuutta saava oppilaitos, joka toimii Kauhavan kaupungin ja Lappajärven kunnan alueella. Opetuspisteet ovat Alahärmän, Kauhavan, Korttesjärven ja Ylihärmän kaupunginosissa sekä Lappajärven kunnassa.

Musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta, jonka perusteet on Opetus- ja Koulutusministeriö laatinut.

Musiikkiopistossa annetaan monipuolista musiikinopetusta. Jotta yhteismusisointi isoissakin kokoonpanoissa on mahdollista, pitää soitinopetusta olla tarjolla hyvin monessa soittimessa. Kun soittimen hallinta puolestaan on erikoistunutta, siitä seuraa että opettajiakin tarvitaan erikseen joka aineeseen. Teoria-aineet, laulu ja yhteismusisointi mukaanlukien musiikkiopistossa voidaan hyvinkin opettaa yli kolmeakymmentä ainetta.

Lisätietoja kaikesta musiikkiopiston toimintaan liittyvistä asioista ja lukukausimaksuista saa musiikkiopiston nettisivuilta www.kauhava.fi/musiikkiopisto tai musiikkiopiston toimistosta Härmäntie 18 62300 Härmä 06-2412 9850 / 9851.

Härmänmaan musiikkiopistossa voi opiskella varhaisiän musiikkikasvatusosastolla (= muskarit ja valmennusryhmät), perustason osastolla ja opistotason osastolla.

Varhaisiän musiikkikasvatusosastolle ei tarvitse pyrkiä pääsykokeitten kautta vaan kaikki ilmoittautuneet otetaan.

Perusopetukseen haetaan pääsykokeitten kautta keväisin ja perustasolta voi jatkaa opistotasolle. Musiikkiopistotason opintojen suorittaminen yhdessä ylioppilastutkinnon kanssa antaa oppilaillemme valmiudet ja mahdollisuuden pyrkiä ammattiopintoihin suoraan ammattikorkeakouluun tai Sibelius-Akatemiaan.

PÄÄSYKOKEET

Härmänmaan musiikkiopiston uusien oppilaiden pääsykokeet ovat yleensä huhti- toukokuussa. Oppilaaksi pääsee yleensä vain pääsykokeen kautta. Paikallissanomalehdissä ja Kauhavan internet-sivuilla ilmoitetaan, miten kokeisiin ilmoittaudutaan ja miten niihin valmistaudutaan. Sopiva musiikkiopintojen aloitusikä on hyvin henkilökohtainen asia, jokainen lapsi kehittyi omaan tahtiinsa.

Pääsykokeissa testataan rytmiä, kuuntelua, sävelen ja melodian toistoa sekä omaa laulua.

Pääsykoeluokissa on paikalla kaksi musiikkiopiston opettajaa ja musiikkiopistoon hakija. Muita ei ole kuulemassa testejä. Huoltaja voi tulla mukaan luokkaan, mikäli hakija niin haluaa.

Pääsykokeissa ei ole soittotehtävää. Ainut, mitä voi harjoitella kotona ennen pääsykokeisiin tuloa, on pieni laulu, jonka saa sitten esittää pääsykokeissa.

Mikäli mielessä ei ole ehdottomasti jokin erityinen soitin, kannattaa kysyä oppilaitoksen toimistosta, minkä soittimen oppilaita kaivataan.

Mikäli pääsykokeissa ei ensimmäisellä kerralla onnistu, voi ja kannattaakin yrittää uudelleen.

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUSOSASTO

Muskareihin (0-5 vuotiaalle) ja valmennusryhmiin (6-8- vuotiaalle) pääsee ilmoittautumalla musiikkiopiston toimistoon tai suoraan muskariopettajalle eli ilman pääsykokeita. Ryhmiin voi ilmoittautua aina.

Muskari- ja valmennusryhmätunnit ovat kerran viikossa, opetus on ryhmäopetusta.

PERUSTASO

Varsinaiisiin perusasteen opintoihin hyväksytty oppilas on testattu pääsykokeissa ja hänellä on näinollen musiikilliset edellytykset vastaanottaa opetusta, joka alusta pitäen on tavoitteellista.

Opettajien opetusmenetelmät saattavat jonkin verran poiketa toisistaan, mutta päämäärä on sama: tasosuorituksen vaatimusten puitteissa luoda oppilaalle sellainen musiikkisuhde, että se vastaa hänen edellytyksiään ja toiveitaan. Samalla huolehditaan siitä, että osaamiseen ei jää aukkoja, jotka haittaisivat myöhempiä opintoja.

Perustasolla opiskellaan heti alusta alkaen ainakin pääainetta, joka nuoremmilla on jokin soitin. Myös yksinlaulu voi äänenmurroksen ohittaneilla olla mahdollinen pääaine.

Perustasolla opiskellaan omaa soitinta kerran viikossa olevilla soittotunneilla ja opetus on henkilökohtaista yksilöopetusta, mikä tarkoittaa sitä, että jokainen oppilas etenee opinnoissaan omaan tahtiinsa ja soittotuntiaika on vain hänelle tarkoitettua aikaa.

Oppilaiden ikähaarukka valintakoevaiheessa on laaja. Niinpä opinnotkin sujuvat ikäeroista johtuen tai muiden syiden vuoksi kullakin omaan tahtiinsa. Joku on jo ennen oppilaitokseen tuloa saanut opetusta kenties monta vuotta ja voi näin ollen aloittaa aivan eri tasolta kuin vasta-alkaja.

Perustasolla oppilas suorittaa omassa soittimessaan **tasosuoritukset 1,2 ja 3**. Tasosuorituksia tehdään noin 2-3- vuoden välein.

Tasosuorituksissa noudatetaan Suomen musiikkioppilaitosliiton (SML) tasosuoritusvaatimuksia. Tasosuoritusjärjestelmä on valtakunnallinen ja takaa sen, että maan eri osissa opetetaan samalla tavoitteella. Tämä puolestaan turvaa mahdollisuuden hakeutua esim. ammattiopintoihin riippumatta siitä, millä paikkakunnalla perustasteen opetus on saatu.

Tasosuoritukseen valmistautuminen:

Suorittaakseen tasosuorituksen, on oppilaan harjoitettava kutakin tasoa vastaavia kappaleita, etydejä ja asteikkoja. Kutakin tasosuoritusta varten on oltava harjoiteltuna ko. tasoa olevia kappaleita, etydejä ja asteikkoja vähintään kolminkertainen määrä tasosuoritusohjelmaan nähden. Ulkoa soittaminen kuuluu tasosuoritusvaatimuksiin.

Sivuaine

Musiikkiopiston oppilaalla on oikeus toivoa sivuainetta eli toista soitinta sen jälkeen, kun oppilas on suorittanut pääsoittimessaan tasosuorituksen 2. Sivuainetta ei myönnetä automaattisesti vaan siihen vaikuttaa monet eri seikat kuten mm. oppilaan edistyminen pääaineessa ja sivuaineen opettajatilanne.

Perusopetuksen opintoihin kuuluu lisäksi **musiikin perusteiden opinnot**, jotka oppilas aloittaa 9 – vuotiaana. Musiikin perusteissa suoritetaan tasosuoritukset mupe 1, 2, 3 ja 4. Mupeopinnoissa opetus on ryhmäopetusta ja tunti on kerran viikossa.

Musiikin perusteiden tasosuorituksissa noudatetaan Suomen musiikkioppilaitosliiton (SML) tasosuoritusvaatimuksia.

Perusopetuksessa opintoihin kuuluu lisäksi **yhteismusisointi**. Vaihtoehtoina on soittimien mukaan erilaiset orkesterit, kuorot, kansanmusiikki, bändit ja kamarimusisointi. Opetus on ryhmäopetusta ja tunti on kerran viikossa.

Suoritettuaan **pääaineessa** tasosuoritukset 1-3 ja **musiikin perusteissa** opinnot 1-4 sekä **yhteismusisointia** oppilas saa **perustason päättötodistuksen**.

OPISTOTASO

Musiikkiopistotasolle oppilas voi hakeutua sen jälkeen, kun hän on suorittanut perustason päättösuorituksen pääaineessaan vähintään arvosanalla 3: 15 / 25 p.

Opistotasolla suoritetaan pääaineessa musiikkiopistotason päättösuoritus sekä musiikin perusteet 5, 6 ja 7. Tällöin oppilas saa **opistotason päättötodistuksen**. Yhdessä ylioppilastodistuksen kanssa hänellä on valmiudet ja edellytykset hakeutua suoraan musiikin ammattiopintoihin ammattikorkeakouluun tai korkeakouluun (= Sibelius-Akatemia).

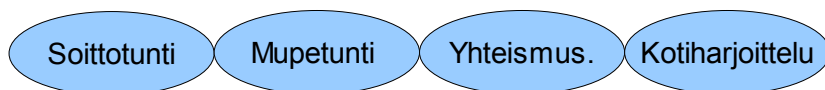
Musiikkiopistossa opiskelusta on hyötyä myös moniin muihinkin ammatteihin hakeuduttaessa: mm. luokanopettajan, lastentarhanopettajan, nuorisotyönohjaajan, musiikkiterapeutin ja kanttorin opintoihin.

LUKUVUODEN KULKU

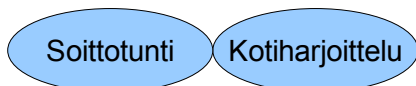
Musiikkiopistossa lukuvuoteen kuuluu 35 viikon opinnot. Pääsääntöisesti syyslukukaudella on 17 opetusviikkoa ja kevätlukukaudella 18 opetusviikkoa niin soitintunneista kuin musiikin perusteista ja

yhteissoitoistakin. Loma-ajat (syys-, joulu-, hiihto- ym.lomat) musiikkiopistossa ovat samat kuin kouluilla.

Viikoittain kuuluu musiikkiopisto-opintoihin 9-vuotta tai sitä vanhemmalla oppilaalla seuraavat opinnot:

Alle 9- vuotiaalla on viikoittain yleensä:

Joka vuosi oppilas suorittaa **vuosisuorituksen** konserttien yhteydessä, mikä tarkoittaa, että oppilas esiintyy soittimellaan lukuvuoden aikana vähintään kahdessa eri konsertissa. Vuosisuoritusta ei arvostella, tärkeintä on esiintyä säännöllisesti lukukausittain.

OPISKELU / KOTIHARJOITTELU

Olenainen ja tärkeä osa opintoja on kotiharjoittelu. Edistyminen musiikkiopinnoissa perustuu jatkuvaan, säännölliseen harjoitteluun. Mottona on harjoitella mieluummin usein ja vähän kuin kerralla paljon. Oikea harjoittelu on tärkeää ja soitonopettaja antaa ohjeet hyvää kotiharjoittelua varten. On myös muistettava levätä. Kotona voidaan huolehtia, että on rauhallinen paikka, jossa voi harjoitella keskittyneesti. Nuottiteline ja harjoiteltavat nuotit sekä oma soitin ovat edellytys hyvälle harjoittelulle.

Olisi hyvä miettiä omaan harrastuslukujärjestykseen ajat kotiharjoittelua varten, tällöin kotiharjoittelu ei pääse unohtumaan ja opinnot etenevät suunnitellusti.

Musiikkiopiston opettajat toivovat ainakin soittoharrastuksen aluksi vanhempia käymään mahdollisuuksiensa mukaan lapsensa soittotunnilla, jotta vanhemmat voivat kotona olla tukena harjoittelussa tai oikean soittoasennon tarkkailussa. Mitä nuorempi oppilas on, sitä tärkeämpää on vanhempien tuki / apu.

Henkilökohtainen opetussuunnitelma, **HOPS**

Oppilaat aloittavat opinnot varsin eri-ikäisinä ja erilaisin valmiuksin varustettuina. Tästä syystä jokaisen oppilaan opinnot etenevät yksilöllisesti. Opintojen edetessä noudatetaan oppilaitoksen omaa opetussuunnitelmaa sekä opettajan ja oppilaan yhdessä tekemää henkilökohtaista opetussuunnitelmaa, joka on lyhennettynä HOPS. Jokaisen syyslukukauden alussa opettaja ja oppilas laativat yhdessä HOPS:in ja toteutumaa tarkastellaan sitten kevätlukukauden päättyessä. Oppilaitos seuraa ja tukee kunkin oppilaan tavoitteiden ja opetussuunnitelman toteutumista.

OPINTOKIRJA

Opintojen kulkua seurataan sekä oppilaitoksessa että varmasti myös kotona. Viralliset merkinnät opinnoista, tutkinnoista ja mahdollisesti myös esiintymisistä tehdään paitsi oppilasmatrikkeliin myös opintokirjaan, jonka täyttö alkaa ilmoittauduttaessa ensimmäisen kerran opintojen alkaessa.

Oma soitonopettaja antaa jokaiselle uudelle oppilaalleen opintokirjan ensimmäisillä tunneilla.

Opintokirja on oppilaalle arvokas asiakirja. Opintokirjaa on syytä säilyttää huolellisesti sellaisessa paikassa, josta se varmuudella löytyy esim. soitinkotelossa tai kotona.

Joka joulukuussa sekä toukokuussa oppilas itse kierrättää tätä opintokirjaa jokaisella opettajallaan pyytäen siihen ko. lukukauden merkinnät: mm. lukukauden arvosanat, esiintymiset ja ohjelmistot.

Erittäin tärkeä merkitys opintokirjalla on oppilaitosta vaihdettaessa. Uuden opettajan on helpompi aloittaa oikein, mikäli hän tietää opintokirjan sisällön.

Oppilas huolehtii, että opintokirja on mukana tasosuoritukseen tultaessa.

KONSERTTITOIMINTA JA ESIINTYMISET

Musiikkiopisto järjestää vuosittain lukuisan määrän konsertteja, oppilasilloja ja muita esiintymistilaisuuksia, joissa opiston oppilaat esiintyvät. Härmänmaan musiikkiopisto toimii yhteistyössä alueen muiden musiikkioppilaitosten kanssa erilaisten soitintapahtumien, kilpailujen ja katselmusten sekä orkesterien muodossa, joihin oppilaamme myös osallistuvat. Lisäksi opintoihin liittyen voi tulla myös kuuntelumatkoja oopperoihin, musiikinäytelmiin ja tanssiesityksiin (baletti). Esiintyminen oppilaitoksen tilaisuuksissa on eräs oppilaan velvollisuuksista. Kun esiintyy säännöllisesti, soittimen hallinta esiintymistilanteessa tulee varmemmaksi. Esiintyminen voidaan aloittaa myös pienempimuotoisissa, oman opettajan järjestämässä tilaisuuksissa. Tällöin kuulijat ovat tutumpia ja ilmapiiri on kotoisampi kuin virallisissa konserteissa.

Konserttivihko

Opettaja antaa omille oppilailleen syksyn alussa konserttivihon, johon oppilas kerää merkintöjä konserteissa käynneistään.

Kevätkonserttien yhteydessä jokainen vähintään viisi konserttimerkintää konserttivihkoonsa kerännyt oppilas osallistuu konserttivihollaan arvontaan, joka suoritetaan kevätkonsertin yhteydessä.

Konserttivihkoja oppilas voi kerätä täyteen useampiakin ja osallistua niillä kaikilla arvontaan.

Esiintymispyynnöt

Oppilaitoksen kanslia välittää myös esiintyjä erilaisiin ulkopuolisiin tilaisuuksiin.

Tiedusteluja mahdollisista esiintyjistä tehdään tavan takaa ja vastaamalla pyyntöön myöntävästi rehtori ja hallinto kokevat oppilaitoksen täyttävän osan sille kuuluvasta tehtävästä.

Esiintymisvelvollisuus voidaan kokea myös oikeutena. Antaahan se valmiuksia esiintymiseen yleisön edessä yleensäkin, mitä taitoa tarvitaan lähes kaikissa ammateissa ja tällainen kyky saavutetaan vain harjoittelemalla.

POP, JAZZ, ROCK JA TANSSIMUSIIKKI

Härmänmaan musiikkiopistossa voi opiskella myös rytmimusiikkia. Rytmimusiikin opinnot sujuvat järjestelyiltään ja etenevät tasosuorituksittain kuten muutkin opinnot. Opetusaineina ovat sähkökitara, sähköbasso, rummut ja kosketinsoittimet sekä bändisoitto. Oppisisällöt kuitenkin poikkeavat jo varhaisvaiheessa klassisen puolen aineksesta ja esim. soitujen merkinnälle on vakiintunut oma käytäntönsä. Opetusta annettaessa pyritään siihen, että jatko-opinnot joko ammatillisissa oppilaitoksissa tai korkeakouluissa olisivat mahdollisia.

KANSANMUSIIKKI

Kansanmusiikkia opetetaan Härmänmaan musiikkiopistossa yhtenä yhteismusisointimuotona muiden aineiden ohessa.

YHTEISOPINNOT JA OPINTOJEN HYVÄKSI LUKEMINEN

Opintoja musiikkiopistossa voi erikseen tehtävien sopimusten perusteella hyväksyä osaksi myös mm. lukion opintoja. Tällöin on kysymys täydentävistä opinnoista, sillä lukioiden omasisältöinen musiikinopetus on yleissivistävää, kun musiikkioppilaitoksissa harjoitettavat opinnot ovat laaja-alaisia erityisopintoja, joiden laajuus vaihtelee. Suomen musiikkioppilaitosten liitto r.y. on valmistanut yhdessä Koulujen musiikinopettajat ry:n kanssa opintojen hyväksilukemista koskevat yleissuosituksiset, mutta kukin lukio päättää niistä kuitenkin itsenäisesti.

SOITINPANKIT / SOITTIMIEN VUOKRAUS

Härmänmaan musiikkiopistolla ja alueella toimivilla Musiikin ystävät ry:llä (Alahärmä, Kauhava, Korttesjärvi) on yleensä mahdollisuus antaa vuokralle soittimia niille, jotka eivät heti alkuvaiheessa halua hankkia niitä omaksi. Tämä on tärkeää varsinkin sellaisten soittimien osalta, joiden soittoharjoittelu aloitetaan pienikokoisella versiolla ja myöhemmin siirrytään normaalikokoon.

Harvinaisempien soitinten opetusta kysytään vähemmän ja kuitenkin niiden soittajia tarvitaan. On myös huomattava, että valintakokeissa oppilaita otettaessa orkesterisoitinten opetusta kysyvällä on aina parempi mahdollisuus saada oppilaspaikka kuin esim. pianonsoitosta kiinnostuneella.

TODISTUKSET

Perusasteen opintojen tultua suoritetuiksi oppilas saa tästä todistuksen, musiikin laajan oppimäärän **perustason päättötodistuksen**. Tätä varten tulee olla suoritettuna jo aiemminkin mainittu pääaineen päättösuoritus ja musiikin perusteet 1-4 sekä yhteismusisointia.

Musiikin laajan oppimäärän **musiikkiopistotason päättötodistuksen** saa suoritettuaan perusastetta korkeammat kurssit eli pääaineen opistotason suorituksen eli opistotason päättösuorituksen sekä musiikin perusteet 5-7.

Todistuksen kaavat sisältyvät opetushallituksen antamiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Todistuksissa mainitut tasosuoritukset puolestaan perustuvat tasosuoritusvaatimukseen, jotka SML (Suomen musiikkioppilaitosten liitto r.y.) musiikkiopistoille laatii.

OPPILAAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

Sekä opiskelijoiden että heitä opettavien opettajien on alusta saakka hyvä tietää pelisäännöt, joiden mukaan toimitaan, jotta molemminpuoliset tavoitteet saavutetaan ja mahdollisimman vähällä kitkalla. Kaikilla osapuolilla – oppilailla, heidän vanhemmillaan, opettajilla ja myös oppilaitoksen hallinnolla – on oikeuksia ja velvollisuuksia.

Oppilaalla/opiskelijalla on oikeus saada ammattitaitoista opetusta. Opetuksen vastaanottaminen on samalla velvollisuus ja oppitunneilla tulee käydä säännöllisesti. Henkilökohtaista opetusta saavan oppilaan poissaolo tunnilta ilman pätevää syytä on vakava asia. Ilmoittamatta tunnilta ei pidä olla poissa. Mahdollinen poissaolo tunnilta tulee ilmoittaa omalle opettajalle ennen tunnin alkua. Myös ryhmäopetustunneilta tulee poissaoloista ilmoittaa kyseisen aineen opettajalle.

Ilmoittautumisvelvollisuus tunnin peruuttamistapauksessa koskee myös opettajaa.

Mikäli oppilas on sairas tai muuten estynyt tulemasta tunnille, menettää hän tämän tunnin.

Mikäli opettaja on sairas tai peruu tunnin, on opettaja velvollinen korvaamaan ko. tunnin oppilaalle muuna ajankohtana.

Molemminpuolisesti voi tietenkin käydä niin, että esim. äkillisessä sairastapauksessa sanaa peruuttamisesta ei saada perille edes oppilaitoksen kanslian kautta.

Oppilaitoksen kansliassa tulee olla ajan tasalla olevat yhteystiedot, jotta äkillisistäkin tilanteista voidaan tiedottaa.

Oppilaan oikeudet toteutuvat parhaiten, mikäli myös velvollisuudet täytetään. Ne eivät missään tapauksessa ole raskaat täyttää, mikäli opinnot otetaan niiden edellyttämällä vakavuudella ja esim. harjoittelu hoidetaan säännöllisesti. Kodin ja oppilaitoksen välinen kitkaton yhteistyö takaa yleensä sen, että tavoitteet saavutetaan.

YHTEISTYÖ

Varsinainen, jatkuva yhteistyö tehdään opettajakunnan sekä oppilaan ja hänen vanhempiensa tai huoltajien kesken. Opintojen edetessä oppilaalla saattaa olla useitakin opettajia, sillä pääainetta, mahdollista solistista sivuainetta, yleisiä aineita ja yhteismusisointia opettaa kunkin aineen asiantuntija. Opettajien ja kunkin oppilaan kodin välillä tulisi vallita hyvin toimiva, luottamuksellinen suhde.

Yhteydenpito on sitä tärkeämpää, mitä nuoremasta oppilaasta on kysymys ja vanhempien vastuu sekä tarve kommunikoiitiin opettajan kanssa on herkimmillään. Neuvottelemalla ja ottamalla huomioon oppimistulokset löydetään sopiva tapa hoitaa opiskelu sujuvasti ja hyvässä ilmapiirissä. Henkilökohtaisesta opetuksesta johtuen oppilaan ja opettajan suhde musiikkioppilaitoksessa on erittäin läheinen ja herkkä. Opettajan on jopa käsin ohjailleen saatava määrätyt asiat toimimaan, joten oppilas tottuu vähitellen luottamaan opettajaansa hyvinkin voimakkaasti. Hyvin toimiva suhde myöskin näkyy oppilaan ja opettajan kanssakäymisessä.

Musiikkiopiston henkilökunta kokee tärkeäksi yhteydenpidon oppilaan vanhempiin, jokainen opettaja antaa puhelinnumeron oppilailleen syksyn alussa ja musiikkiopiston opettajien puhelinnumerot löytyvät nettisivuiltamme.

Kodin puolelta tapahtuva yhteydenotto opettajaan päin on aivan luonnollinen asia ja musiikkiopiston opettajat kannustavat vanhempia siihen. Luottamuksellinen suhde säilyy sitä hoitamalla.

Härmänmaan musiikkiopiston henkilökunta on motivoitunutta ja ammattitaitoista. Henkilökunnalla, oppilailla ja heidän huoltajillaan on yhteinen tavoite: toimia mahdollisimman hyvin oppilaan opinnoissa etenemisen kannalta sekä musiikillista ja henkistä kasvua tukien.

